KOMISIJAS LĒMUMS

(2005. gada 6. aprīlis)

par atbalsta shēmu, ko Itālija plāno īstenot kuģu būves finansēšanai

(izziņots ar dokumenta numuru K(2005) 844)

(Autentisks ir tikai teksts itāliešu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2006/599/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas zonas līgumu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc ieinteresēto personu uzaicināšanas iesniegt savas atsauksmes saskaņā ar iepriekšminētajiem noteikumiem,

tā kā

I. PROCEDŪRA

(1) Komisija 1998. gada 26. novembrī apstiprināja Itālijas kuģu būves garantiju shēmu, kas noteikta ar 1997. gada 31. jūlija Likuma Nr. 2615. pantu, un pieņēma, ka shēmā paredzētā atbalsta intensitāte sasniedz 1 %.

(2) Itālija 2001. gada 16. maijā paziņoja Komisijai par īstenošanas rīkojuma pieņemšanu, ar ko integrē un izmaina garantiju shēmas noteikumus, pamatojot, ka šo izmaiņu rezultātā garantiju shēma nav uzskatāma par valsts atbalstu. Tieši šis paziņojums ir pašreizējā lēmuma priekšmets.

(3) Pēc šā paziņojuma ar Itāliju tika veikta intensīva sarakste, lai iegūtu sīkāku informāciju. Turklāt Komisijai bija daudzi neoficiāli kontakti ar Itālijas varas iestādēm un viņu konsultantu, ar kuru notika divas tikšanās dažādos laikos.

(4) Komisija ar 2003. gada 30. aprīļa vēstuli informēja Itāliju par lēmumu uzsākt procedūru saskaņā ar EK Līguma 88. panta 2. punktu attiecībā uz izziņoto pasākumu.

(5) Komisijas lēmums par procedūras uzsākšanu tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* [1]. Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt savas atsauksmes par minēto atbalstu.

(6) Komisija no ieinteresētajām personām komentārus nesaņēma.

(7) Ar 2003. gada 4. jūnija, 2003. gada 22. jūlija un 2004. gada 3. jūnija vēstulēm Itālijas varas iestādes iesniedza apsvērumus par Komisijas 2003. gada 30. aprīļa lēmumu. Itālijas iestāžu un Komisijas tikšanās notika 2004. gada 27. janvārī.

(8) Ar 2004. gada 3. novembra vēstuli Itālijas iestādes lūdza Komisiju paust savu nostāju šajā lietā. Komisija atbildēja uz šo vēstuli 2004. gada 22. decembrī. Pēc tam Komisija no Itālijas turpmāku korespondenci nav saņēmusi.

II. ATBALSTA SHĒMAS APRAKSTS

(9) *Fondo speciale di garanzia per il credito navale* (turpmāk tekstā "Fonds") ir nodibināts saskaņā ar 1997. gada 31. jūlija Likuma Nr. 2615. pantu. Konkursa rezultātā Fonda finanšu, administratīvā un tehniskā vadība tika uzticēta *Mediocredito Centrale SpA* (turpmāk tekstā *Mediocredito*). Fonds ir dibināts, lai nodrošinātos pret tādu aizdevumu neatdošanas risku kuģu būvei un pārbūvei kurus banka piešķīrusi itāliešu un ārvalstu kuģu īpašniekiem darbu veikšanai Itālijas kuģu būvētavās. Šim mērķim Fonds piešķir zemākas prioritātes gala finansējuma garantijas iepriekšminētajiem kuģu īpašniekiem. Itālijas varas iestādes ir apstiprinājušas, ka Fonds vēl nedarbojas un tādējādi vēl nav izsniegta neviena garantija.

[1] OV C 145, 21.6.2003., 48. lpp.

(10) Aizdevums nedrīkst būt izsniegts uz ilgāku laika posmu par divpadsmit gadiem un tā summa nedrīkst pārsniegt 80 % no līgumcenas, turklāt procentu likme nevar būt zemāka par *ESAO* Padomes 1981. gada 3. augusta rezolūcijā un turpmākajos grozījumos minēto, vai – par tirgus likmi, ja finansējumu neatbalsta citas papildu publiskas koncesijas, lai samazinātu ieinteresēto trešo personu slogu. Turklāt finansējumu jāgarantē ar pirmo hipotēku uz kuģi, kas arī ir finansējuma objekts.

(11) Garantiju shēma sniedz garantijas kuģu īpašniekiem. Lai kuģu īpašnieki saņemtu garantijas, *Mediocredito* izvērtē to ekonomisko un finanšu stāvokli saskaņā ar rīkojumā noteiktajiem kritērijiem.

(12) Garantija var būt summa, kas nepārsniedz 40 % no aizdevuma un šajās robežās var segt līdz pat 90 % no kopējiem finanšu zaudējumiem, kas rodas bankām saistībā ar kapitālu, līgumu procentiem un procentiem par nokavētajiem maksājumiem, ar likmi, kas nepārsniedz spēkā esošo atsauces likmi dienā, kad notiek parāda piedziņas lietas izskatīšana, un izmaksām, tajā skaitā tiesas un ārpus tiesas izdevumiem.

(13) Vienreizēja iemaksa, kas jāmaksā Fonda garantiju saņēmējiem, ir nemainīga un sākotnēji tika noteikta 1,6 % apmērā no garantētās summas neatkarīgi no garantētā aizdevuma ilguma. Itālijas varas iestādes vēlāk informēja Komisiju par savu nodomu pārskatīt šādu vienreizējo iemaksu līdz summai, kas vienāda ar līdz pat 2,3 % no garantētās summas aizdevumiem uz 12 gadiem (proporcionāli to samazinot īsāka termiņa aizdevumiem). Šāda vienreizējā iemaksa ir līdzvērtīga iemaksai ar likmi 0,5 % gadā no nesamaksātās garantētās aizdevuma uz 12 gadiem summas.

(14) Itālijas varas iestādes vēlējās ieviest riska diferencēšanas mehānismu, ar kuru dažādiem projektiem piemērotu dažādas iemaksas atkarībā no projekta finansēšanā iesaistītā riska. Tomēr sistēma tika noteikta tikai pamatos un Komisijai netika sniegta precīza informācija par tās darbību.

III. **PAMATOJUMS PROCEDŪRAS UZSĀKŠANAI**

(15) Pieņemot lēmumu par procedūras uzsākšanu, Komisija pauda šaubas, vai Itālijas garantiju shēmā kuģu finansēšanai tiek izpildīti visi nosacījumi, kas ietverti 2000. gada 11. marta Paziņojuma par EK Līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā ("Paziņojums par garantijām") [2] 4. panta 3. punktā, kuri ļautu Komisijai izslēgt atbalsta esību.

(16) Turklāt Komisija vēlējās noskaidrot, vai valsts nodrošinātā garantiju shēma, ar ko uzliek tādas pašas iemaksas visiem tās lietotājiem neatkarīgi no finansētā projekta individuāliem riskiem un kas funkcionē nozarē, kurā ir tirgus, kurā būtu ieinteresētība pēc šādām garantijām, nevarētu būt pašfinansējoša.

(17) Tāpat Komisijai bija šaubas, vai saņēmēju maksātās iemaksas atbilst tirgum un vai tās jebkurā gadījumā ir pietiekamas, lai segtu visas atbalsta shēmas izmaksas.

(18) Visbeidzot Komisija nevarēja izslēgt faktu, ka tikai 10 % no visriskantākā "neieķīlātās" daļas aizdevuma, par kuru aizdevējs uzņemas risku, varētu nebūt nepietiekami, lai ļautu aizdevējam atbilstoši novērtēt kredīta ņēmēja kredītspēju un samazināt ar darījumu saistīto risku.

IV. **ITĀLIJAS KOMENTĀRI**

(19) Itālijas iestādes atbildēja, ka Fonds nesniedz atbalstu šādos gadījumos:

i) Fonda noteikumi ļauj piešķirt garantijas tikai kuģu īpašniekiem ar augstiem finanšu rādītājiem un ar risku, kas zemāks par vidējo; šiem saņēmējiem ir līdzīgas riska kategorijas un tādējādi nav nepieciešama ievērojama garantiju iemaksu diferenciācija;

ii) tirgus analīze, kuru veikušas vairākas Itālijas kredītiestādes, ir parādījusi, ka vidējā tirgus iemaksa līdzīgām garantijām ir būtībā vienāda ar Itālijas varas iestāžu ieteikto.

(20) Pēc tam ar 2004. gada 3. jūnija vēstuli Itālijas iestādes norādīja uz gatavību pieņemt riska diferencēšanas sistēmu, līdz ar ko projektiem tiktu piemērotas atšķirīgas iemaksas atkarībā no iesaistītā finanšu riska. Šī sistēma par izejas punktu pieņem sākotnējo iemaksu 0,5 % gadā. Būtībā iemaksas atšķirtos atkarībā no aizdevuma termiņa un projektu riska. Tiktu noteiktas trīs dažādas risku kategorijas. Aizdevumu uz 12 gadiem gadījumos saņēmējiem būtu jāmaksā šādas vienreizējas iemaksas: līdz 2,065 % zemākās riska kategorijas gadījumā, līdz 2,603 % vidējās riska kategorijas gadījumā un līdz 3,142 % augstākās riska kategorijas gadījumā. Tas atbilstu iemaksai, sākot no 0,4563 % gadā no garantētās summas vismazāk riskantajiem projektiem līdz 0,6562 % gadā visriskantākajiem projektiem.

[2] OV C 71, 11.3.2000., 14. lpp.

(21) Iestādes noteiktu dažādas vērtību likmes saskaņā ar sešiem finanšu rādītājiem, kurus iestādēm būtu jāizvērtē, kad potenciālais garantijas saņēmējs pieteiktos atbalsta shēmai. Iedalot pieteikuma iesniedzēju kādā no trim dažādajām riska kategorijām, par pamatu ņemtu tā vispārējo izpildes spēju šajos rādītājos. Tomēr šāda sistēma netika līdz galam izstrādāta un Itālijas varas iestādes nesniedza turpmāku informāciju par tās iespējamo piemērošanu.

V. **NOVĒRTĒŠANA**

1. **Valsts atbalsta pastāvēšana**

(22) EK Līguma 87. panta 1. punktā noteikts, ka jebkurš valsts atbalsts, kuru piešķir, izmantojot valsts resursus īpašiem uzņēmumiem, nav nesavietojams ar kopējo tirgu, ja šāds atbalsts izkropļo vai draud izkropļot konkurenci tiktāl, ka tiek ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm.

(23) Pašreiz izvērtējamo pasākumu veido Garantiju fonds, kas sniedz nodrošinājumu tādu aizdevumu finansēšanai, kurus bankas piešķir kuģu īpašniekiem kuģu būvei vai pārbūvei Itālijas kuģu būvētavās. Komisija pauda savu nostāju attiecībā uz šādu nodrošinājumu savā Paziņojumā par EK Līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts atbalstam garantiju veidā ("Paziņojums par garantijām") ([3]).

(24) Paziņojumā par garantijām paskaidrots, kāpēc konkrētos gadījumos valsts garantija var veidot valsts atbalstu: "Valsts garantija ļauj aizdevuma ņēmējam saņemt kredītu ar tādiem finansiālajiem noteikumiem, kas ir labāki par finanšu tirgū parasti pieejamajiem noteikumiem. Visbiežāk ar valsts garantijas palīdzību aizdevuma ņēmējs var iegūt mazākas procentu likmes un/vai piedāvāt mazāku nodrošinājumu. Dažos gadījumos bez valsts garantijas aizdevuma ņēmējs nespētu atrast finanšu iestādi, kas būtu gatava izsniegt aizdevumu, pat neņemot vērā noteikumus. (…). Ieguvums no valsts garantijas ir tāds, ka ar garantiju saistīto risku uzņemas valsts. To, ka valsts uzņemas risku, parasti vajadzētu atlīdzināt ar atbilstošu iemaksu. Ja valsts no šīs iemaksas atsakās, gan uzņēmums gūst labumu, gan valsts novirza resursus. Tātad pat ja saskaņā ar garantiju valsts neveic maksājumus, tas vienalga var būt valsts atbalsts saskaņā ar 87. panta 1. punktu." ([4])

a) *Ekonomiskais ieguvums*

(25) Pašreizējā gadījumā galvenais jautājums ir tāds, vai garantijas saņēmēja maksātās iemaksas atspoguļo adekvātu tirgus cenu. Ņemot vērā valsts atbalsta pārskata vispārējos principus un pamatojoties uz iepriekšminētajiem nosacījumiem, ir skaidrs, ka Paziņojuma par garantijām pamatprincips ir tāds, ka kritērijs, lai noteiktu, vai garantija nav valsts atbalsts, ir tirgus. Patiesi, ja valsts saņem atlīdzību par garantiju, kas ir līdzvērtīga tai, ko privāta tirgus dalībnieks piešķirtu līdzīgiem saņēmējiem, tas nozīmētu, ka tirgus dalībnieka garantijas nesniedz priekšrocības un ka valsts rīkojas kā finanšu tirgus privātais investors vai kreditors. Ja notiek pretējais – cena, kādu maksā saņēmēji, un nosacījumi, kādi tiek piemēroti garantijām, ir labvēlīgāki par tirgū pieejamajiem, pastāv skaidrs ekonomisks izdevīgums saņēmējiem un līdz ar to (ja tiek izpildīti citi nosacījumi) tas ir valsts atbalsts EK Līguma izpratnē.

(26) Paziņojuma par garantijām 4.3. punktā ir minēti seši nosacījumi, saskaņā ar kuriem Komisija izvērtē, vai valsts garantiju shēma atbilst valsts atbalstam. Tādējādi Komisijai sākotnēji jāizsver, vai izziņotā atbalsta shēma izpilda šos nosacījumus, ņemot vērā, ka tas ļautu Komisijai nekavējoties izslēgt, vai šādā shēmā nav ietverts kāds atbalsta elements.

(27) Saskaņā ar 4.3. punktu valsts nodrošināta garantiju shēma neveido valsts atbalstu 87. panta 1. punkta izpratnē, ja tiek izpildīti visi zemāk redzamie nosacījumi:

a) shēmas ietvaros nevar piešķirt garantijas aizdevuma ņēmējiem, kam ir finansiālas grūtības;

b) aizdevuma ņēmēji principā spētu iegūt kredītu no finanšu tirgus atbilstoši tirgus nosacījumiem bez valsts intervences;

c) garantijas ir saistītas ar konkrētu finanšu darījumu, noslēgtas par fiksētu maksimālo summu, nesedz vairāk kā 80 % no katra nenomaksātā kredīta vai citas finansiālās saistības (izņemot obligācijas un līdzīgus dokumentus) un nav beztermiņa;

d) shēmas noteikumu pamatā ir reāls riska novērtējums, tādējādi, ņemot vērā saņēmēju uzņēmumu iemaksas, shēma, visticamāk, ir pašfinansējoša;

e) shēma paredz noteikumus, ar kuriem piešķir garantijas nākotnē, un vispārējo shēmas finansējumu pārskata vismaz vienreiz gadā;

([3]) Skat. 2. parindi.
([4]) Paziņojuma 2.1.1. un 2.1.2. punkts.

f) iemaksas sedz gan parastos riskus, kas saistīti ar garantijas piešķiršanu, gan shēmas administratīvās izmaksas, ieskaitot peļņu no kapitāla, ja valsts nodrošina sākuma kapitālu shēmas uzsākšanai.

(28) Komisija atzīmē, ka šajā gadījumā a), b), c) un e) nosacījums tiek izpildīts, bet d) un f) nosacījums netiek ievērots, jo atbilstoša iemaksa nekompensē risku, ko uzņēmusies valsts.

(29) Saskaņā ar Paziņojuma 4.3. punkta d) un f) apakšpunktu shēmas nosacījumiem ir jābūt balstītiem uz reālu riska izvērtējumu, lai sistēmu padarītu pēc iespējas pašfinansējošu un lai saņemtās iemaksas būtu pietiekamas, lai segtu parasto risku, kas saistīts ar garantiju piešķiršanu, kā arī segtu shēmas administratīvās izmaksas (tajā skaitā, ja valsts nodrošina sākuma kapitālu shēmas uzsākšanai, normālu kapitāla rentabilitāti). Itālija nespēja atbilstoši uzrādīt Komisijai, kā shēmā paredzētās iemaksas varētu nodrošināt shēmas pašfinansēšanos un segt visas administratīvās izmaksas.

i) Ieteikto iemaksu neadekvātums

(30) Kredītinstitūcijas, kas darbojas finanšu tirgū, par tādām pašām garantijām no klientiem prasītu augstākas iemaksas, pieņemot, ka vienreizējā iemaksa 2,3 % apmērā (vai robežās starp 2,065 % un 2,603 %) nav pietiekama, lai nodrošinātu to, ka visas iespējamās izmaksas un administratīvās izmaksas, iespējams, tiktu segtas. Tas attiecas arī uz iemaksām robežās starp 2,065 % un 2,603 %, kā minēts Itālijas varas iestāžu 2004. gada 3. jūnija vēstulē.

(31) Itālijas iestādēm iepriekš nav bijusi tamlīdzīga garantiju shēma. Līdz ar to tām nav laba parauga vai citu ticamu empīrisku datu (piemēram, par saistību neizpildi nozarē, shēmas ieņēmumiem, reālajām shēmas administratīvajām izmaksām), kas tām ļautu uzrādīt shēmas pašfinansēšanos.

(32) Itālijas varas iestādes apgalvoja, ka ieteiktās iemaksas ir atvasinātas no salīdzināma tirgus standarta un tāpēc uzskatāmas par adekvātām. Tomēr tas neatbilst informācijai, kuru ir ieguvusi Komisija.

(33) Pirmkārt, pašas Itālijas varas iestādes savā 1998. gada 7. oktobra vēstulē paziņoja, ka bankas garantijas vidējā tirgus cena, viņuprāt, sasniedz 0,915 % gadā. Tas ir krietni vairāk nekā gada iemaksas, kas atbilst Itālijas varas iestāžu noteiktajām vienreizējām iemaksām (gan sākotnēji, gan 2004. gada 3. jūnija vēstulē).

(34) Otrkārt, ieteiktās iemaksas neadekvātumu apstiprina pēdējie dati, kurus Itālijas varas iestādes pašas iesniedza Komisijai. 2003. gadā Itālijas varas iestādes veica tirgus izpēti, lai noskaidrotu, kādu cenu kredītinstitūcijas prasīs saviem klientiem par līdzīgām garantijām. Vēstules, kuras tika saņemtas no Itālijas bankām un kuras tika iesniegtas Komisijai, pierāda, ka patiešām visu aptaujāto banku prasītās iemaksu likmes būtu augstākas par 0,5 % gadā vai arī austākas par iemaksu robežu, kuras ieteica Itālija 2004. gada 3. jūnija vēstulē. Banku ieteiktās iemaksas ir šādas:

Banca CARIGE	starp 0,50 % un 0,75 % gadā
BNL	apm. 0,60 % gadā
Unicredit	0,60 % gadā
Citigroup	0,60 % gadā
Deutsche Bank	starp 0,70 % un 0,80 % gadā
ABN Amro	starp 0,70 % un 0,75 % gadā
Banca Intesa	apm. 0,75 % gadā
Banca di Roma	starp 0,75 % un 1,25 % gadā

(35) Treškārt, piedāvāto iemaksu neadekvātumu apstiprina Komisijas pieredze, kas ir gūta, izvērtējot Vācijas kuģu būvētāju finanšu shēmas, kuras pretēji Itālijas gadījumam darbojas jau vairākus gadus. 2003. gada decembrī Komisija apstiprināja šīs garantiju shēmas Vācijas pavalstīm (Valsts atbalsts Nr. N 512/03 [5]), pamatojoties uz to, ka izsludinātie pasākumi neatbilda valsts atbalsta jēdzienam Līguma izpratnē.

(36) Būtībā Vācijas gadījums parādīja, ka ir nepieciešamas augstākas iemaksas, lai nodrošinātu, ka neizpildīto saistību risks (kā arī administratīvās izmaksas), visticamāk, tiktu segts: Vācijas shēmas paredz iemaksas robežās no 0,8 % līdz 1,5 % gadā atkarībā no saņēmēja kredītspējas.

[5] OV C 62, 11.3.2004., 2. lpp.

(37) Ņemot vērā, ka Vācijas un Itālijas shēma ir līdzīga un izraisa vienādus jautājumus, Komisija ierosināja Itālijas varas iestādēm detalizēti izpētīt lēmumu, kas pieņemts Vācijas pavalstu garantiju shēmu gadījumā, kā jau minēts, īpaši tādēļ, ka Vācijas pavalstīs iepriekšējos gados jau darbojās vairākas garantiju shēmas kuģu būves nozarē. Tādējādi, kamēr Itālijas varas iestādes nespēj noteikt to iemaksas līmeni, kas nodrošinātu, ka garantiju shēma varētu kļūt "visticamāk, pašfinansējoša", Vācijas varas iestādēm bija plaši un ticami vēsturiski dati, uz kuriem pamatot savu novērtējumu ([6]).

(38) Tādēļ Komisija sniedza Itālijai nekonfidenciālu Komisijas lēmuma kopiju par Vācijas pavalstu garantiju shēmām. Bez tam, kad Itālijas varas iestādes pauda vēlmi saņemt sīkāku informāciju par Vācijas gadījumu no, ja ir iespējams, pašām Vācijas varas iestādēm, Komisija sniedza Itālijas varas iestādēm un to konsultantiem attiecīgo amatpersonu un konsultantu kontaktinformāciju.

ii) Riska diferencēšanas neesamība

(39) Turklāt Komisija uzskata, ka Fonds nav balstīts uz reālu risku izvērtējumu un līdz ar to, visticamāk, nebūs pašfinansējošs.

(40) Komisijas rīcībā esošā informācija norāda, ka kuģu finansēšana ir nozare, kurā ir iespējams izvērtēt un noteikt cenu individuāliem riskiem, un izskatās, ka patiešām pastāv funkcionējošs tirgus gala finansējuma garantiju piešķiršanai kuģu būvei. Tāpēc, šķiet, ka tāda kuģu finansēšanas garantiju shēma, kurā visiem lietotājiem jāmaksā vienāda iemaksa un kas darbojas ar tādiem pašiem nosacījumiem un ierobežojumiem kā tirgus dalībnieki, visticamāk, nebūs pašfinansējoša. Tas ir tāpēc, ka maksātspējīgiem saņēmējiem (*rectius*, saņēmēji ar zemāku risku nekā vidējais) vienmēr būs iespējams atrast valsts sektora garantiju sniedzēju, kas vēlētos segt to risku ar zemākām iemaksām par vidējām. Kamēr sistēma nav obligāta, valsts iestāžu piedāvātā garantiju shēma paliks ar augstāku risku nekā vidējais, līdz ar to sistēmu finansēt adekvāti nevarēs.

(41) Iesniegtā informācija norāda, ka Itālijas kuģu finansēšanas garantiju shēma paredz noteiktu iemaksu un ka shēmas izmantošana nav obligāta. Tajā pašā laikā Itālija apstiprina, ka ir iespējams izvērtēt atsevišķus riskus un ka pastāv tirgus, kurā sniedz šādas garantijas. Pamatojoties uz iepriekšminēto, aplūkojamā iemaksu garantiju sistēma nevar tikt uzskatīta par "visticamāk, pašfinansējošu".

([6]) Jāatzīmē, ka kuģu būves tirgus ir globāls un ka kuģu būves finansēšana ir vismaz Eiropas līmenī. Tāpēc no Vācijas gadījuma var mācīties neatkarīgi no fakta, ka šeit izvērtētās shēmas neattiecas uz Itāliju.

(42) Kā jau iepriekš ir minēts, 2004. gada 4. jūnija iesniegumā Itālijas varas iestādes tomēr izrādīja vēlmi pieņemt sistēmu, ar kuru dažādiem projektiem ar dažādiem riskiem tiktu piemērotas dažādas iemaksas. Tomēr šāda vēlme nekad nav pārvērsta konkrētā priekšlikumā. Jaunā sistēma minētajā vēstulē tika ieskicēta, bet kopš tā laika nav saņemta nekāda sīkāka informācija par tās darbību, kaut arī Itālijas varas iestādes tika informētas, ka Komisijas lēmuma pieņemšanai šim jautājumam ir izšķiroša nozīme.

(43) Jebkurā gadījumā, pat ja tikai īsumā raksturotā sistēma būtu jāuzskata par atbilstošu reālam risku novērtējumam, zemais ieteikto iemaksu līmenis (sk. iepriekš) joprojām norādītu, ka pasākums spēj sniegt ekonomiskas priekšrocības kuģu īpašniekiem, kas izmanto shēmu.

iii) Administratīvās izmaksas

(44) Itālijas varas iestādes nav sniegušas Komisijai ticamus un detalizētus aprēķinus par visām administratīvajām izmaksām, kas saistītas ar atbalsta shēmas plānošanu, izveidi un darbību. Itālijas varas iestādes neiesniedza papildu informāciju, lai gan Komisija to lūdza savā 2003. gada 30. aprīļa Lēmumā par procedūras uzsākšanu.

(45) Turklāt Komisija uzskata, ka, ja iekasētās iemaksas var izrādīties nepietiekamas, lai segtu visus zaudējumus, kas rodas saistību neizpildes gadījumā, vēl jo vairāk pastāv risks, vai šādas iemaksas ir nepietiekamas, lai segtu arī visas administratīvās izmaksas.

(46) Visbeidzot Itālijas varas iestādes informēja Komisiju, ka Likums ir atvēlējis un valsts ir piešķīrusi savā budžetā 258 228 449,54 EUR (500 miljardi LIT) Fonda darbībai. Tomēr nav paredzama šī kapitāla rentabilitāte.

iv) Secinājumi

(47) Noslēgumā var secināt, ka visi iepriekšminētie elementi liecina, ka Itālijas varas iestāžu ieteiktās iemaksas vai iemaksu robežas, šķiet, nevar nodrošināt shēmas pašfinansēšanos, kā arī segt visas administratīvās izmaksas. Tāpat shēmas nosacījumi nav balstīti uz reālu risku izvērtējumu. Attiecībā uz privātajiem investoriem pārbaude nav izturēta.

(48) Pamatojoties uz šo, Komisija uzskata, ka ieteiktais pasākums var sniegt ekonomiskas priekšrocības Fonda garantiju saņēmējiem.

b) *Valsts līdzekļu iesaistīšana un pasākuma selektivitāte*

(49) Skaidrs, ka ir iesaistīti valsts līdzekļi, ņemot vērā, ka aplūkojamais pasākums ir shēma, kura sniedz valsts garantijas, un ka finanšu līdzekļi tiks piešķirti no valsts budžeta. Ja valsts uzņemas finanšu risku un nepieprasa atbilstošu iemaksu no saņēmējiem, valsts garantijas faktiski var izrādīties valsts līdzekļu novirzīšana.

(50) Ir acīmredzams, ka pasākums ir selektīvs, jo valsts garantijas var saņemt tikai tie kuģu būvētāji, kuri grasās veikt kuģu būvi vai pārbūvi Itālijas kuģu būvētavās (un kuri atbilst Itālijas tiesību aktos noteiktajiem kritērijiem).

c) *Konkurences izkropļošana un Kopienas iekšējās tirdzniecības ietekmēšana*

(51) Fonda piešķirtie ekonomiskie atvieglojumi atsevišķiem uzņēmumiem var paši par sevi izkropļot konkurenci, ņemot vērā, ka valsts garantijas var veicināt šo uzņēmumu noteiktas darbības, kuras citādi tie neuzsāktu. Valsts piešķirtās garantijas, nesaņemot adekvātu atlīdzību no saņēmējiem, var sniegt šiem uzņēmumiem un Itālijas kuģu būves nozarei konkurētspējīgas priekšrocības salīdzinoši ar Eiropas un ārpus Eiropas konkurentiem, kas negūst ekonomisku labumu no līdzīgiem pasākumiem.

(52) Kuģu būves nozares globālā tirgus ietvaros pastāv plaša iekšējā Kopienas tirdzniecība. Tādējādi aplūkojamais pasākums var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(53) Jāsecina, ka, tā kā visi 87. panta 1. punkta elementi tiek izpildīti, ieteiktais pasākums atbilst valsta atbalsta jēdzienam EK Līguma izpratnē.

2. **Atbalsta saderība**

(54) 87. panta 2. un 3. punkts paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem atbalsts ir savietojams vai var tikt uzskatīts par savietojamu ar kopējo tirgu. Ar 89. pantu Padome tiek pilnvarota noteikt atbalsta kategorijas, kuras var būt savietojamas ar kopējo tirgu, pieņemot lēmumu par Komisijas priekšlikumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

(55) Paziņojuma laikā atbalstu kuģu būves nozarē regulēja Padomes Regula (EK) Nr. 1540/98 (1998. gada 29. jūnijs), ar ko nosaka jaunus noteikumus atbalstam kuģu būvei ([7]) ("Kuģu būves regula"). Saskaņā ar kuģu būves regulu atbalsts šajā nozarē būtu pieļaujams tikai saskaņā ar nosacījumiem un mērķiem, kas noteikti šādā juridiskā instrumentā. Tāpat arī darbības atbalsts kuģu būves nozarē nav pieļaujams kuģu būves līgumiem, kas noslēgti pēc 2000. gada 31. decembra.

(56) 2004. gada 1. janvārī spēkā stājās jaunās Pamatostādnes valsts atbalstam kuģu būvei ("Kuģu būves nostādnes") ([8]), kas apstiprināja jebkura darbības atbalsta aizliegumu šajā nozarē. Tātad tikai tāds atbalsts, kas atbilst pamatnostādnēs norādītajām prasībām un tajās noteiktajiem mērķiem, uzskatāms par savietojamu ar kopējo tirgu.

(57) Saskaņā ar pašreizējām precedenta tiesībām ([9]) un, ja vien pārejas noteikumos nav norādīts citādi, izsludināto valsts atbalstu jāizvērtē saistībā ar tā savietojamību saskaņā ar lēmuma pieņemšanas brīdī spēkā esošajiem noteikumiem. Līdz ar to mūsu gadījumā atbalsts ir izvērtējams saskaņā ar kuģu būves pamatnostādnēm.

(58) Lēmums par procedūras uzsākšanu tika pieņemts, kad spēkā bija kuģu būves regula un tāpēc tas balstīts uz kuģu būves regulas nosacījumiem. Tomēr administratīvās procedūras atkārtota uzsākšana nav nepieciešama, jo divu secīgu tiesību aktu noteikumi būtiski neatšķiras. Šī prasība tiek pilnībā izpildīta apskatāmajā gadījumā ([10]).

(59) Kuģu būves pamatnostādnēs, kā arī kuģu būves regulā tieši vai netieši piešķirtais atbalsts ietver visa veida atbalstu kuģu būvētavām, kuģu īpašniekiem vai trešajām pusēm, kuriem ir pieejams atbalsts kuģu būvei vai kuģu pārbūvei kredītlīniju, garantiju vai nodokļu atvieglojumu veidā ([11]).

([7]) OV L 202, 18.7.1998., 1. lpp.
([8]) Pamatnostādnes valsts atbalstam kuģu būvei (2003/C 317/06) (OV C 317, 30.12.2003., 11. lpp.).
([9]) Sk. Pirmās instances tiesas 2004. gada 18. novembra spriedumu lietā T-176/01, *Ferriere Nord SpA* pret Komisiju, it īpaši 134.–140. punktu.
([10]) Sk. arī iepriekšminēto lietu T-136/01, 74.–82. punktu.
([11]) Sk. Padomes Regulas (EK) Nr. 1540/98 2. panta 2. punktu un Kuģu būves pamatnostādņu 11. punktu.

(60) Attiecībā uz atbalsta savietojamību lēmums par procedūras uzsākšanu tika pieņemts, balstoties uz faktu, ka šāds darbības atbalsts saskaņā ar kuģu būves regulu ([12]) no 2001. gada 1. janvāra principā nav savietojams. Saskaņā ar kuģu būves pamatnostādnēm, kuras nepieļauj darbības atbalsta piešķiršanu, tas joprojām ir spēkā.

(61) Lēmums par procedūras uzsākšanu vēl precīzāk izvērtēja atbalsta savietojamību attiecībā uz nosacījumiem par kredītlīnijām, kas piešķirtas trešajām pusēm kuģu būvei ([13]). Tas parādīja, ka, kaut arī pastāv noteikumi par garantijām *ESAO* Vienošanās un Nozaru vienošanās ietvaros, vienošanās nosacījumi saskaņā ar nozaru vienošanos attiecībā uz minimālajām iemaksām kuģiem nav piemērojami. Šis joprojām ir tāds gadījums ([14]).

(62) Atbalsta izvērtējums attiecībā uz citiem kuģu būves regulas savietojamības nosacījumiem netika veikts, jo bija skaidri redzams, ka atbalsts nav slēgšanas atbalsts, glābšanas un pārstrukturēšanas atbalsts, inovāciju atbalsts, reģionālo investīciju atbalsts, pētniecības un attīstības atbalsts, vides atbalsts vai attīstības atbalsts. Tāpat ir acīmredzams, ka atbalsts nav vērsts šo mērķu sasniegšanai, pat ja kuģu būves pamatnostādņu nosacījumi dažos gadījumos nedaudz atšķiras. Tieši tāpat ir skaidrs, ka atbalsts nav domāts citu horizontālu mērķu sasniegšanai (apmācībai, nodarbinātībai, MVU veicināšanai), kuri šobrīd tiek atzīti saskaņā ar kuģu būves pamatnostādnēm.

(63) Tāpat ir jāuzsver, ka Itālijas varas iestādes nekad nav argumentējušas, ka attiecīgais pasākums būtu uzskatāms par savietojamu atbalstu. Tādējādi tās nekad nav sniegušas Komisijai jebkādu informāciju, lai ļautu tai izlemt, vai šo atbalstu varētu iekļaut kā vienu no EK līguma 87. panta 1. punkta izņēmumiem vispārējam aizliegumam.

(64) Ņemot vērā iepriekšminēto, Komisija uzskata, ka neviens no izņēmumiem attiecībā uz valsts atbalsta aizliegumu kuģu būves nozarē šajā gadījumā nav piemērojams un līdz ar to ka Komisijas noteiktais pasākums kā atbilstošs valsts atbalstam nav savietojams ar kopējo tirgu.

VI. **SECINĀJUMS**

(65) Saskaņā ar iepriekšminēto Komisija secina, ka garantiju shēma, kuru nodrošina *Fondo speciale di garanzia per il credito navale* atbilst valsts atbalstam, kas nav savietojams ar kopējo tirgu.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsts, kuru Itālija plāno ieviest kuģu finansēšanai, pamatojoties uz 1997. gada 31. jūlija Likuma Nr. 261 5. pantu, kas iekļauts 1998. gada 30. novembra Likuma Nr. 413 1. pantā, un Ministra 2000. gada 14. decembra rīkojumā, nav savietojams ar kopējo tirgu.

Līdz ar to atbalsts nav īstenojams.

2. pants

Itālija divu mēneši laikā pēc šā lēmuma paziņošanas informē Komisiju par veiktajiem pasākumiem, lai panāktu atbilstību lēmumam.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Itālijas Republikai.

Briselē, 2005. gada 6. aprīli

Komisijas vārdā —
Komisijas loceklis
Neelie KROES

([12]) Sk. Padomes Regulas (EK) Nr. 1540/98 3. panta 1. punktu.
([13]) Sk. Padomes Regulas (EK) Nr. 1540/98 3. panta 4. punktu.
([14]) Sk. Kuģu būves pamatnostādņu 23. punktu, kurā ietverta atsauce uz tiem pašiem *ESAO* nosacījumiem, kā minēts lēmumā par procedūras uzsākšanu.